

Benvingut Mr. Patronat?

Published by [Interacció](#) [1] on 03/03/2020 - 12:47

[David Márquez Martín de la Leona](#) [2] | [Fundación Alternativas](#) [3]

El següent article ens planteja com la figura del patronat podria millorar certes mancances que actualment presenten els sistemes de governança pertinents a tot el territori espanyol. En un context propi de la tradició europea-continental de caràcter molt intervencionista, l'element del patronat no es té gaire en compte en general sobre cap equipament, ja que respon a una lògica pròpia de la cultura anglosaxona, de caràcter molt més liberal. **Malgrat el xoc inicial que pot suposar insertar una pràctica poc habitual dins d'un sistema intervencionista, el patronat es pot entendre com una solució a certes tensions i mancances presents als sistemes de governança de les institucions culturals.**

Esquema 1: Gobernanza y niveles de decisión en una institución cultural.

Font: El patronato como mejora de la gobernanza de las instituciones públicas culturales.

David Márquez Martin de la Leona i Fundació Alternativas.

Al ser un terme d'herència anglosaxona esdevé complicat buscar-ne una traducció òptima, ja que la paraula original en anglès és "board", que traduït literalment significa "taula". Amb aquesta traducció directa ja podem intuir quin pot ser el significat de la paraula "board" però el cert és que l'equivalència en castellà o català no és tan fàcil. L'autor considera que el concepte que més s'hi escau és el de "patronat", tot i que "consell" i "junta" també s'hi assemblen. En definitiva, el rol que desenvolupa el patronat és el següent:

determinar la direcció política y estratègica de la organización. Como hemos dicho antes, se sitúa en el plano de toma de decisiones de carácter política y pese a que tiene que estar constantemente relacionado con el nivel de decisiones estratégicas, que es donde se sitúa el equipo directivo, un patronato debe tener especial cuidado en diferenciarse de él y procurar no generar confusión entre los roles y las decisiones correspondientes a cada uno de los niveles.

És interessant el fet que es remarqui la necessitat de **diferenciar entre els rols de patronat i equip directiu**, ja que a vegades es confonen, així com moltes vegades es tendeix a no fer separació entre la figura del mànager i la del director artístic.

Una vegada descrita la figura del patronat i la seva funció dins de la institució artística, és interessant donar a conèixer la radiografia que fa Márquez Martin a les institucions culturals, i en concret a **tres aspectes que encara avui en dia suposen un repte** per a les institucions i que l'ús de la figura del patronat podria ser d'ajuda:

- **La integració i coordinació de diferents nivells administratius i/o institucionals:** en aquest cas l'anàlisi determina que a Barcelona hi ha tradició en fer ús d'aquest sistema multinivell organitzacional. En aquest cas aquí el patronat hauria de compartir l'espai amb les Administracions, i permetre dins del patronat un paper predominant per a les mateixes. Estariem doncs davant d'una lògica mixta que permetria la integració i coordinació de diferents nivells de governança dins d'una mateixa institució.
- **La identificació i integració dels interessats:** la governança ha de saber integrar les demandes de la gran diversitat de grups interessats en la institució (des de feministes, ciutadans que reclamen proximitat a la institució, fins a minories, artistes, acadèmics...). Es proposa deixar enrere el model anterior, el qual treballava amb un categoria molt restringida d'interessats, fet que només produïa més tensions, allunyaments i deslegitimació del projecte o institució.
- **L'avaluació, control i rendiments de comptes:** son elements que també s'han de contemplar en la millora de la governança d'una institució cultural. És essencialment a nivell polític -- on es troba insertat el patronat -- on es marquen les regles per tal de que es pugui dur a terme una correcta avaluació i control de la institució.

Aquests son alguns dels grans reptes que tenen encara les institucions culturals per resoldre, on el patronat hi podria presentar una influència malgrat la complexitat dels reptes. Actualment les institucions culturals han d'explicar i justificar no solament el que fan sino per què ho fan. **En una societat on cada vegada es demana més transparència i exigència, és de vital importància adoptar canvis en la governança. Ara bé, aquests canvis han de ser dirigits cap a una tendència liberal?** La figura del patronat és la més adequada per canviar certs aspectes del sistema de governança? Al darrer [Fòrum dels Museus de Catalunya](#) [4] es va parlar precisament de la necessitat de canviar els òrgans de govern, fent-los més participatius i allunyar-se de figures

com ara el patronat. La proposta del Pla de Museus 2030 busca crear un xarxa de museus que esdevingui un sistema organitzacional molt més horitzontal. En aquesta línia de governança realment hi encaixa les solucions del patronat que Márquez Martín explica?

D'altra banda, el cert és que **a tot l'àmbit europeu son cada vegada més presents i amb interès creixent els sistemes de governança que combinin socis en els òrgans de govern de caire públic i privat**, ja que així es pot crear un espai de trobada entre parts interessades molt diverses. En parlem de manera més extensa a l'article [Un fantasma recorre el sector cultural i creatiu](#) [5]. Aquest sistema organitzacional que mescla actors públics i privats ens recorda a la lògica mixta per la qual opta l'autor en defensa dels patronats. Segons ell seria una bona manera de permetre la cabuda a interessos molt més diversos.

En definitiva, és evident que les alternatives i millores en la governança de les institucions públiques son molt àmplies i responen a interessos i punts de vista molt diversos. Deixem doncs a les vostres mans decidir quina és l'opció que més us encaixa.

PDF [El patronato como mejora de la gobernanza de las instituciones públicas culturales](#) [6]

HMTL [El patronato como mejora de la gobernanza de las instituciones públicas culturales](#) [7]

[Inicia sessió](#) [8] o [registra't](#) [9] per enviar comentaris

Tags: governança cultural

Tags: equipaments culturals

Tags: finançament de la cultura

- [10]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/CIDOC/blogs/2020/benvingut-mr-patronat>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] https://twitter.com/David_MML

[3] <https://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-search.pl?q=Provider:Fundaci%C3%B3n%20Alternativas,%20>

[4] <http://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2019/conjurar-museu-social>

[5] <http://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2018/sector-cultural-creatiu>

[6] http://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/el_patronato_como_mejora_en_la_gobernanza.pdf

[7] <https://www.fundacionalternativas.org/estudios-de-progreso/documentos/documentos-de-trabajo/el-patronato-como-mejora-en-la-gobernanza-de-instituciones-publicas-culturales>

[8] <http://interaccio.diba.cat/>

[9] <http://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>

[10] <https://interaccio.diba.cat/node/8072>